

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 28.3.2001
SEK(2001) 526

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

LIITE : ohjelmien ja välineiden esittely

*e*Learning-toimintasuunnitelma

Katse huomispäivän koulutukseen

{COM(2001)172 final, 28.3.2001}

SISÄLTÖ

LIITE : ohjelmien ja välineiden esittely	1
1. SOKRATES - yleisesittely	3
1.2 COMENIUS	4
1.3 ERASMUS	5
1.4 GRUNDTVIG	6
1.5 LINGUA.....	7
1.6 MINERVA	8
1.7 SEURANTA JA INNOVAATIOTOIMINTA	9
2. LEONARDO DA VINCI	10
3. MEDIA PLUS	11
4. TUTKIMUS-, KEHITYS- JA ESITTELYTOIMET.....	12
4.1 <i>Tietoyhteiskunnan tekniikat</i> -ohjelman avaintoiminto 3: <i>multimedian sisältö ja työkalut</i> . 12	12
4.2 <i>i³</i> -aloitteen <i>kokeelliset kouluympäristöt</i> -tutkimusohjelma	12
4.3 <i>Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen</i> -ohjelman avaintoiminto: <i>sosioekonomisen tietopohjan parantaminen</i>	14
4.4 TEN-Telecom -ohjelma.....	15
5. RAKENNERAHASTOT	16
5.1 EAKR – Euroopan aluekehitysrahasto.....	16
5.2 ESR – Euroopan sosiaalirahasto	17
5.2.1 Equal (yhteisöaloite).....	17
5.2.2 Tietoyhteiskuntaa koskeva alueellinen RISI-aloite: kautta 1994–1999 koskevan ESR-asetuksen 6 artikla	18
5.2.3. Kautta 2000–2006 koskevan ESR-asetuksen 6 artikla.....	19
6. Euroopan investointipankki ja eLearning.....	21

1. SOKRATES - YLEISESITTELY

Sokrates on Euroopan yhteisön koulutusalan toimintaohjelma, johon osallistuu kolmisenkymmentä Euroopan maata. Sokrates-ohjelman toinen vaihe alkoi 1. tammikuuta 2000 ja päättyi 31. joulukuuta 2006. Sen talousarvio tälle kaudelle on 1 850 miljoonaa euroa. Sokrates-ohjelman päätavoitteena on luoda tietojen ja taitojen Eurooppa ja vastata siten tehokkaasti uuden vuosisadan keskeisiin haasteisiin. Ohjelmalla edistetään elinikäistä oppimista, koulutusmahdollisuuksien parantamista sekä tunnustettujen taitojen ja pätevyyksien hankkimista. Sokrates-ohjelman tavoitteena on erityisesti kieltenopiskelun sekä liikkuvuuden ja innovaation edistäminen.

Sokrates-ohjelmalla edistetään eurooppalaista yhteistyötä koulutuksen kaikilla aloilla. Yhteistyön muotoja on monia: liikkuvuus (vaihto-ohjelmat ja muunlainen liikkuvuus Euroopassa), yhteistyöhankkeet, eurooppalaisten verkostojen perustaminen (ideoiden ja hyvien käytäntöjen levittäminen) sekä tutkimusten ja vertailevien analyysien tekeminen. Sokrates-ohjelmasta myönnetään apurahoja ulkomailla tapahtuvaan opiskeluun, opettamiseen ja harjoitteluun sekä eurooppalaisille kursseille osallistumiseen. Koulutuslaitokset saavat tukea pedagogisiin hankkeisiin ja kokemusten vaihtoon. Yhdistyksille ja kansalaisjärjestöille myönnetään tukea koulutusalan toiminnan järjestämiseen. Tuen myöntämisen ehtona on, että toiminnalla on eurooppalainen ulottuvuus ja että se perustuu Sokrates-ohjelmaan osallistuvien maiden väliseen yhteistyöhön.

Sokrates-ohjelma on suunnattu kaikille koulutusalaalla toimiville, aikuisopetus mukaan lukien. Ohjelma koskee

- oppivelvollisuusikäisiä, opiskelijoita ja niitä, jotka haluavat palata koulutukseen
- ammatissa toimivia opettajia tai opettajaksi opiskelevia, muuta koulutusalan henkilöstöä sekä oppilaitosten johtajia ja hallintohenkilöstöä
- kaikenikäisiä oppilaitoksia
- kaikkia muita koulutuksesta kiinnostuneita tahoja: virkamiehiä ja päättäjiä, paikallisia ja alueellisia viranomaisia, vanhempainyhdistyksiä, työmarkkinaosapuolia, yrityksiä, yhdistyksiä ja kansalaisjärjestöjä.

Kohderyhmistä ja hanketyypeistä riippumatta Sokrates-ohjelmassa painotetaan Euroopan monikulttuurisuutta yhtenä aktiivisen kansalaisuuden perustekijöistä. Ohjelmassa tuetaan heikoimmassa asemassa olevien ryhmien koulutusta. Siinä edistetään naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja torjutaan huonoa koulumenestystä. Uutta tieto- ja viestintätekniikkaa pidetään erittäin tärkeinä. Lisäksi ohjelmassa edistetään Euroopan kielten opiskelua ja koulutusalan innovaatiotoimintaa.

Sokrates-ohjelmaan kuuluu kahdeksan toimintoa:

- Comenius: kouluopetus
- Erasmus: korkeakoulutus
- Grundtvig : aikuiskoulutus ja muut koulutusväylät

- Lingua: kielten opetus ja oppiminen
- Minerva: tieto- ja viestintäteknikat koulutuksen alalla
- koulutuspolitiikkojen ja -järjestelmien seuranta ja innovaatiotoiminta
- yhteistoimet muiden yhteisön ohjelmien kanssa
- täydentävät toimet.

Internet-sivusto: <http://europa.eu.int/comm/education/socrates.html>

1.2 COMENIUS

Yleiskuvaus

Comenius-toiminnon yleisenä tavoitteena on parantaa kouluopetuksen laatua ja vahvistaa sen eurooppalaista ulottuvuutta erityisesti kannustamalla kouluja valtioiden rajat ylittävään yhteistyöhön, myötävaikuttamalla koulujen varsinaisen opetushenkilöstön ammatillisen kehityksen parantamiseen sekä edistämällä kielten oppimista ja kulttuurien välistä tietoisuutta.

Talousarvio ja menettelyt

Sekä keskitettyjä että hajautettuja toimintoja koskeva ehdotuspyyntö julkaistaan vuosittain. Kansalliset toimistot valitsevat hajautettujen toimintojen hankkeet. Keskitettyjen toimintojen hankkeet valitsee komissio asiantuntijoiden avustuksella yhdessä kansallisten toimistojen ja teknisen avun toimiston kanssa. Kaikkien Comenius-toimintoa koskevien hanke-ehdotusten määräaika on joka vuoden maaliskuun ensimmäinen päivä, Comenius 3 -hankkeita lukuun ottamatta. Comenius 3 -hankkeita koskevat alustavat ehdotukset on toimitettava 1. marraskuuta mennessä.

Comenius-toiminnon kokonaistalousarvio vuodelle 2000 oli 67 516 000 euroa, josta 53 000 000 euroa oli kansallisten toimistojen vastuulla ja koski hajautettuja toimintoja. Komissio hallinnoi 14 516 000 euroa, jotka koskivat keskitettyjä toimintoja.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Digitaalinen lukutaito

- Melkein kaikissa Comenius-toimissa käytetään tieto- ja viestintäteknikkaa tiedonvälityksessä ja hankkeiden sisäisissä järjestelyissä. Hankkeeseen sisältyvä valtioiden välinen yhteistyö tarjoaa osallistujille ainutlaatuisen mahdollisuuden parantaa käytännön tietotekniikkataitojaan (multimedia, videoneuvottelut jne.).

Koulujen opetushenkilöstön koulutus

- Yksi vuoden 2001 painopisteitä on ”opettajaksi opiskelevien ja opettajien totuttaminen käyttämään tieto- ja viestintäteknikkaa pedagogisena välineenä ja uutena keinona avata koulu ulkopuoliseen maailmaan. Myös uuden tekniikan vaikutuksia oppitunteihin arvioidaan”. Tukea myönnetään muun muassa hankkeille, joissa helpotetaan koulujen siirtymistä tietoyhteiskuntaan (koulun organisaatio, välineistön hallinta, julkinen ja yksityinen sponsorointi jne.) .

- Comenius-toiminnosta rahoitetaan jo nyt monia hankkeita, joissa tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään pedagogisena välineenä. Kolmannes Comeniuksen toimintamuodossa 3.1 vuonna 1999 valituista hankkeista liittyi nimenomaan tieto- ja viestintäteknikan käyttöön.
- Comeniuksen toiminnassa 2, joka koskee muun muassa liikkuvuutta, toteutetaan Comeniuksen aiemman toimintamuodon 3.2 puitteissa kehitettyjä täydennyskoulutuskursseja, jotka tarjoavat koulujen kaikille opetushenkilöstöryhmille mahdollisuuden kehittää tai parantaa tietotekniikkataitojaan.

Keskusten verkottuminen tiedon hankkimiseksi

- Comeniuksen toiminnassa 3 kannustetaan verkottamaan yhteiseen etuun liittyviä aiheita koskevia hankkeita eurooppalaisen yhteistyön ja kouluopetuksen innovaatioiden edistämiseksi eri aloilla.

Internet-sivusto: <http://europa.eu.int/comm/education/socrates/comenius/index.html>

1.3 ERASMUS

Yleistä

Erasmus-toiminnolla pyritään nostamaan koulutuksen tasoa ja vahvistamaan korkea-asteen koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta lisäämällä liikkuvuutta Euroopassa ja kannustamalla yliopistojen ja korkeakoulujen välistä, valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä. Siihen kuuluu kolme toisiinsa liittyvää toimintaa: yliopistojen ja korkeakoulujen eurooppalainen yhteistyö, opiskelijoiden sekä yliopistojen ja korkeakoulujen opettajien liikkuvuus sekä temaattiset verkot.

Talousarvio ja menettelyt

Ehdotusten jättämisen määräpäivä on 1. marraskuuta joka vuosi. Taloudellista tukea voivat saada opiskelija- ja opettajavaihtoa järjestävät yliopistot ja korkeakoulut, opetussuunnitelmien tai intensiivikurssien kehittämisen yhteishankkeet sekä eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) käyttöön ottaminen opiskelijoiden liikkuvuuden helpottamiseksi. Opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuuteen myönnettyt tuet ovat hajautettuja, ja niitä hallinnoivat kansalliset toimistot. Erasmus-toiminnon kokonaistalousarvio vuodelle 2000 oli 144 miljoonaa euroa. Opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuutta koskevien hajautettujen Erasmus-toimien talousarvio oli 114 miljoonaa euroa ja keskitettyjen Erasmus-toimien talousarvio 30 miljoonaa euroa.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Yleistä

- Tieto- ja viestintäteknikan käytön merkitys on lisääntynyt Erasmus-toiminnossa, ja sitä kannustetaan liikkuvuuden lisäämiseksi Euroopan yliopistoissa ja korkeakouluissa.

Virtuaalinen liikkuvuus

- Virtuaalinen liikkuvuus täydentää fyysistä liikkuvuutta, ja sen avulla valmistaudutaan fyysisen liikkuvuuden ajanjaksoon, jota seuraa verkko-opiskelu tai verkkokurssit

vastaanottajayliopistossa. Virtuaalinen liikkuvuus tarjoaa epäsuotuisilla alueilla asuville osallistujille mahdollisuuden saada enemmän tietoa yliopistoista, korkeakouluista ja muista ohjelmaan osallistuvista laitoksista.

- Opiskelija voi osallistua verkkoyhteyksien välityksellä toteutettavalle kielikurssille valmistautuessaan aloittamaan opinnot paikan päällä vastaanottajayliopistossa.

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö korkea-asteen koulutuksessa

- Korkea-asteen oppilaitoksia kehoitetaan käyttämään tieto- ja viestintätekniiikkaa ja asettamaan ne etusijalle Eurooppa-politiikkaa koskevissa lausunnoissaan. Tieto- ja viestintätekniiikkaa korostetaan erityisesti korkeakoulukohtaisissa sopimuksissa. Tämä koskee opetussuunnitelmien laatimista, intensiiviohjelmia ja temaattisia verkkoja.

Tieto- ja viestintätekniiikka Erasmus-toiminnon temaattisissa verkoissa

- Erasmus-toiminnon temaattisissa verkoissa käytetään laajasti tieto- ja viestintätekniiikkaa toimien verkottamiseksi ja tuotteiden tai lopputulosten tuottamiseksi. Eräät temaattiset verkot arvioivat tieto- ja viestintätekniiikan merkitystä tietyillä tieteen aloilla tai monitieteellisissä aihepiireissä. Toiset tutkivat virtuaalisten oppimisympäristöjen vaikutusta.

Internet-sivusto: <http://europa.eu.int/comm/education/socrates/erasmus/home.html>

1.4 GRUNDTVIG

Yleistä

Grundtvig-toiminnon tavoitteena on parantaa elinikäisen oppimisen laatua, eurooppalaista ulottuvuutta, tarjontaa ja saatavuutta laajasti käsitetyn aikuiskoulutuksen avulla. Sillä pyritään myös edistämään ilman perustietoja koulunsa päättävien henkilöiden opiskelumahdollisuuksia ja kannustamaan innovaatiotoimintaa vaihtoehtoisten koulutusväylien alalla.

Grundtvig-toimintoon kuuluu neljä toimintamuotoa:

Grundtvig 1: Eurooppalaiset yhteistyöhankkeet tuotteiden ja materiaalien tuottamiseksi aikuisopetusta varten

Grundtvig 2: Oppimiskumppanuudet, jotka yhdistävät aikuisopetuslaitoksia paikallisella tasolla

Grundtvig 3: Aikuisopetuksen alalla toimiville tarkoitettut henkilökohtaiset apurahat

Grundtvig 4: Temaattiset verkot, jotka edistävät ja levittävät tuloksia ja hyviä käytäntöjä sekä pohtivat elinikäiseen oppimiseen liittyviä kysymyksiä

Talousarvio ja menettelyt

Alustavien ehdotusten jättöpäivä on 1. marraskuuta joka vuosi. Kaudella 2000–2006 Grundtvig-ohjelman kokonaistalousarvio on noin 150 miljoonaa euroa.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Hankkeista 10 prosenttia voi koskea uutta teknologiaa. Näiden hankkeiden talousarvio on 15 miljoonaa euroa kaudella 2000–2006.

- eri aikuiskohderyhmille tarkoitettuihin, uuden teknologian oppimista koskeviin opetusaineistoihin, opetusmenetelmiin ja kursseihin liittyvät hankkeet sekä uuden teknologian käyttö aikuiskoulutuslaitosten hallinnossa
- uuden teknologian käytöstä aikuisopetuksessa saatujen tulosten ja hyvien käytäntöjen levittäminen, erityisesti verkkojen kautta
- liikkuvuusapurahat, joiden avulla aikuisopetuksen alalla työskentelevät voivat osallistua muissa Euroopan maissa järjestettäville kursseille, joilla käsitellään uutta teknologiaa välineenä ja oppiaineena
- hankeverkot ja temaattiset verkot, joiden aiheena ovat uuden teknologian käyttö aikuisopetuksen eri aloilla sekä uusi teknologia tiedonlevityksen välineenä, mutta myös päättäjien välisen, aikuisopetusta ja uutta teknologiaa koskevan keskustelun foorumina

Internet-sivusto: <http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates/adult/home.html>

1.5 LINGUA

Yleistä

Lingua-toiminnon tarkoituksena on edistää kielten oppimista ja opetusta. Se pyrkii edistämään EU:n kielellistä monimuotoisuutta, parantamaan kieltenopetuksen laatua ja helpottamaan kielten opiskelumahdollisuuksien hyödyntämistä. Ohjelma kattaa koko koulutusalan esikoulusta aikuisopetukseen. Joillakin toimilla voi olla myös muita kuin koulumaailmaan liittyviä kohderyhmiä.

Lingua jakautuu kahteen osaan: toimi 2 on jatkoa Linguan toiminnolle D, jolla tuettiin kaudella 1995–1999 kieltenopetukseen ja kielitaidon arviointiin käytettävien välineiden kehittämistä. Toimi 2, jonka tavoitteena on kieltenopiskelun edistäminen tiedottamalla ja parantamalla opiskelumahdollisuuksia ja innovaatioiden leviämistä, käynnistetään jo vuonna 2001. Muiden toimintojen tapaan Lingua jatkuu vuoden 2006 loppuun saakka.

Talousarvio ja menettelyt

Ehdotuspyyntö julkaistaan vuosittain Sokrates-ohjelmassa vahvistettujen yleisten ehtojen mukaisesti. Esimerkiksi vuoden 2001 hankkeiden valintaan liittyvän ehdotuspyynnön aikataulu oli seuraava:

Alustavan ehdotuksen viimeinen jättöpäivä: 1. marraskuuta 2000.

Lopullisen ehdotuksen viimeinen jättöpäivä: 1. maaliskuuta 2001.

Valitut hankkeet käynnistyvät 1. lokakuuta 2001.

Vuonna 2000 Linguan toimen 2 kokonaistalousarvio oli noin 5,3 miljoonaa euroa.

Lingua-ohjelman kahden toimen vuoden 2001 määrärahoja ei ole vielä vahvistettu.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

eLearning-aloite liittyy Lingua-toiminnon molempiin toimiin.

Toimet, jotka voisivat kuulua eLearning-aloitteen painopistealueisiin:

- eri koulutusalojen kielten oppimis- ja opetuskeskusten verkottaminen
- etäopiskeluaineistojen tai Internetin kautta käytettävien opiskeluaineistojen yhdistäminen
- tiedon jakaminen innovatiivisista menetelmistä etäopiskelukurssien järjestämiseksi vähän käytetyissä ja opetetuissa kielissä
- sellaisten opetusmateriaalien ja kielitaidon arviointivälineiden kehittäminen, joissa otetaan huomioon tieto- ja viestintätekniikan käytön innovatiiviset, pedagogiset näkökohdat.

Internet-sivusto: <http://www.europa.eu.int/comm/education/languages/actions/lingua2.html>

1.6 MINERVA

Yleistä

Minerva-toiminnon tavoitteena on tukea Sokrates-ohjelman puitteissa Euroopan laajuista yhteistyötä, joka koskee tieto- ja viestintätekniikan käyttöä koulutuksessa, sekä edistää avointa opiskelua ja etäopiskelua. Se kattaa kaikki koulutuksen alat esiopetuksesta aikuiskoulutukseen. Minerva, joka käynnistyi vuonna 2000, tukeutuu myös niihin 166:een avoimen opiskelun ja etäopiskelun alan onnistuneeseen hankkeeseen, joita rahoitettiin vuosina 1995–1999 ja joiden tuloksia hyödynnetään eLearning-aloitteessa. Minervan kesto on seitsemän vuotta, vuodesta 2000 vuoteen 2006.

Talousarvio ja menettelyt

Hankkeita tuetaan vuosittaisen ehdotuspyynnön perusteella Sokrates-ohjelman yleisten ehtojen mukaisesti.

Vuoden 2001 hankkeiden valintaan liittyvät alustavat ehdotukset on siten toimitettava 1. marraskuuta 2000 mennessä ja lopulliset ehdotukset 1. maaliskuuta 2001 mennessä. Valitut hankkeet käynnistetään 1. syyskuuta 2001. Vuosittainen talousarvio on noin 10 miljoonaa euroa, kun rahoituskohteet ovat laajuudeltaan keskitasoa (keskimäärin noin 100 000 euroa vuodessa hankkeille, joiden kesto on kaksi vuotta ja joiden rahoitusosuus on 50 prosenttia).

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Kaikissa Minerva-toimintoon liittyvissä toimissa pyritään eLearning-aloitteen tavoitteisiin.

- käytöstä saatujen kokemusten tulosten ennakoiminen, analysointi ja yhdistäminen sekä parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja levittäminen
- opetuksessa käytettävää uutta tekniikkaa koskevien innovaatioiden levittämiseen liittyvät organisatoriset ja sosioekonomiset seikat
- pedagoginen ulottuvuus uuden tekniikan sisällyttämisessä opetus- ja oppimiskäytäntöihin

- opettajien koulutuksesta vastaavien henkilöiden, hallintovirkamiesten ja päättäjien verkoston luominen tavoitteena uuden tekniikan käyttöön ottaminen ja tarkoituksenmukainen käyttö
- alan asiantuntemuksen vahvistaminen ja eurooppalaisen osaamisen edistäminen sekä vertailu muihin malleihin
- koulutusyhteisöt sekä laadukkaat opetusmultimediapalvelut yhdistävien eurooppalaisten Internet-portaalien kehittäminen

Internet-sivusto: <http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates/minerva/ind1a.html>

1.7 SEURANTA JA INNOVAATIOTOIMINTA

Yleiskuvaus

Tämän toiminnon päätavoite on tiedon- ja kokemuksenvaihdon edistäminen ja helpottaminen koulutusosalalla Sokrates-ohjelmaan osallistuvien maiden välillä. Painopisteaiheet määritellään tiiviissä yhteistyössä niiden koulutuspolitiikan päättäjien kanssa, jotka ovat edustettuina yhteisön tasolla erityisesti koulutuskomiteassa. Koulutuskomitea päättää myös tukikelpoisista toimista, jotka esitetään vuoden 2000 ehdotuspyynnössä.

Toiminnan 6.1 kohdan 2 painopisteaiheita ovat

- tutkimukset, analyysit, laitosten verkottaminen, seminaarit, konferenssit, työpajat ja asiantuntijavaihdot, jotka liittyvät yhteisesti kiinnostaviin koulutuspoliittisiin kysymyksiin neuvoston määrittämällä **painopistealoilla**.

Talousarvio ja menettelyt

Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistaan vuosittain ehdotuspyyntö, jossa on täsmällinen kuvaus työohjelmasta, selkeästi määritetyt **painopisteaiheet**, joita on tarkoitus tarkastella, sekä rahoitettavat toimet. Painopisteet määritetään vuosittain tiiviissä yhteistyössä niiden koulutuspolitiikan päättäjien kanssa, jotka ovat edustettuina yhteisön tasolla erityisesti koulutuskomiteassa. Vuoden 2001 ehdotuspyyntöä koskevia päätöksiä ei ole vielä tehty.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Seuraavan, vuotta 2001 koskevan tarjouspyynnön painopisteistä, erityisaiheista ja tuettavista toimista päättää neuvosto. Vuotta 2000 koskevasta tarjouspyynnöstä saatujen kokemusten perusteella nämä aiheet ja toimet voisivat liittyä eLearning-aloitteeseen esimerkiksi seuraavasti:

Painopiste A: Koulutuksen merkitys työllisyyspolitiikassa. Tässä viitataan tarpeeseen mukauttaa koulutusjärjestelmämme työmarkkinoiden tarpeisiin, esimerkiksi mukautetaan koulutusohjelmien sisältöä etenkin korkeakoulutasolla siten, että siinä otetaan huomioon tieto- ja viestintätekniikan vaikutukset. Elinikäinen oppiminen on toinen painopisteaihe, johon tieto- ja viestintätekniikka vaikuttaa merkittävästi.

Painopiste B: Koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen laatu. Tämän aiheen tavoitteena on keskustelun edistäminen Euroopan koulutuksen laadusta ottaen lähtökohdaksi asiantuntijoiden

aiemmin määrittämät, alaa koskevat indikaattorit. Osa näistä indikaattoreista koskee tieto- ja viestintäteknikan käyttöä kouluissa.

Lisätietoa seurannasta ja innovaatiotoiminnasta on Internet-sivustolla http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates/observation/index_en.html

2. LEONARDO DA VINCI

Yleiskuvaus

Ohjelmalla (2000–2006) toteutetaan Euroopan yhteisön ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa sekä tuetaan ja täydennetään jäsenvaltioiden toimia. Sen tavoitteena on parantaa ihmisten, erityisesti ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien nuorten taitoja ja osaamista etenkin ammatillisen vuorottelu- ja oppisopimuskoulutuksen avulla. Lisäksi sillä pyritään parantamaan ammatillisen jatko- ja täydennyskoulutuksen laatua ja helpottamaan siihen pääsyä sekä taitojen ja osaamisen elinikäistä hankkimista, edistämään ja vahvistamaan ammatillisen koulutuksen osuutta innovointiprosessissa tarkoituksena kilpailukyvyyn ja yrittäjyyden kehittäminen.

Talousarvio ja menettelyt

Ensimmäinen tarjouspyyntö julkaistiin 27. tammikuuta 2000, ja se on voimassa kolme vuotta. Hankkeita valitaan vuosittain, ja viimeksi pilottihankkeita valittiin 19. tammikuuta 2001. Seuraava tarjouspyyntö julkaistaan vuoden 2002 lopulla. Leonardo da Vinci -ohjelman kokonaistalousarvio kaudelle 2000–2006 on 1,15 miljardia euroa. Vuoden 2000 talousarvio oli 147 miljoonaa euroa, josta 36 prosenttia eli 53,2 miljoonaa euroa myönnettiin pilottihankkeille. Kokonaismäärärahoista varataan lisäksi yksi prosentti (1,47 miljoonaa euroa) yhteistoimille.

Leonardo da Vinci -ohjelman ensimmäisessä vaiheessa 10 prosenttia kaikista pilottihankkeista koski tieto- ja viestintäteknikan käyttöä. Niiden osuus kasvaa ohjelman toisessa vaiheessa 25 miljoonaan euroon, joka käytetään tieto- ja viestintäteknikkaa koskeviin pilottihankkeisiin ja temaattisiin toimiin liittyviin hankkeisiin. eLearning-aloitteesta on mahdollista tehdä painopisteaihe seuraavassa ehdotuspyynnössä, mutta se julkaistaan vasta vuoden 2002 lopulla.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Mahdollisia tukikohteita on kolme: pilottihankkeet, temaattisia toimia koskevat hankkeet ja yhteishankkeet.

- Pilottihankkeissa kehitetään tieto- ja viestintäteknikan käyttöä ammatillisessa koulutustoiminnassa ja siihen liittyvissä tuotteissa, tuetaan valtioiden rajat ylittävien ammatillisen avoimen ja etäopetuksen verkostojen kehittämistä tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä (multimediatuotteet, Internet-sivustot, tiedonsiirto verkoston kautta jne.), suunnitellaan, testataan ja validoidaan uusista työtilanteista (esim. etätyö) syntyviä uusia ammatillisen koulutuksen menetelmiä.
- Temaattisia toimia koskevissa hankkeissa kehitetään tieto- ja viestintäteknikan käyttöön liittyviä innovatiivisia pedagogisia menetelmiä ja järjestelyjä. Toisissa hankkeissa kehitetään uudenlaisia työssä ja virallisten koulutusjärjestelmien ulkopuolella opittujen

taitojen ja osaamisen hyväksymis- tai tunnustamistapoja. Lisäksi hankkeita toteutetaan kouluttajien ja ohjaajien voimavarojen lisäämiseksi ja heidän kouluttamiseksi.

- Yhteishankkeita suunnitellaan yhteisön muiden saman alan ohjelmien kanssa, erityisesti Sokrates- ja Nuoriso-ohjelman kanssa.

Internet-sivusto: <http://europa.eu.int/comm/education/leonardo.html>

3. MEDIA PLUS

Yleiskuvaus

Media-ohjelman tavoitteena on eurooppalaisen audiovisuaalisen teollisuuden kilpailukyvyyn vahvistaminen sekä erityisesti Euroopassa tuotettujen audiovisuaalisten teosten levityksen tukeminen. Tätä varten ohjelmalla on neljä toiminta-aluetta:

- audiovisuaalialan ammattilaisten (täydennys)koulutus
- eurooppalaisten audiovisuaalisten ja multimediateosten kehittäminen tai niiden luetteloiden laatiminen
- levitys (elokuvat, televisio, video, on-line)
- myynninedistäminen (messut, festivaalit).

Näiden neljän toiminta-alan lisäksi Media Plus -ohjelmalla tuetaan pilottihankkeita (ennen kaikkea uuden tekniikan alalla).

Talousarvio ja menettelyt

Media Plus -ohjelma kestää viisi vuotta. Se alkaa vuonna 2001 ja päättyy vuonna 2005.

Media Plus -ohjelman on määrä tulla voimaan 1. tammikuuta 2001.

Ensimmäiset ehdotuspyynnöt julkaistaan mahdollisimman pian tämän jälkeen.

Komissio on ehdottanut ohjelmalle 400 miljoonan euron määrärahoja koko kaudelle (2001–2005). Se, kuinka suuri prosenttiosuus koskee koulutusta ja kehittämistä, riippuu uudelle ohjelmalle myönnettävistä määrärahoista.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

eLearning-aloite liittyy osittain kaikkiin neljään päätoiminta-alaan (koulutus, kehittäminen, levitys ja myynninedistäminen) ja pilottihankkeisiin. Muita toimia suunnitellaan seuraavasti:

- audiovisuaalialan ammattilaisten koulutus uuden teknologian alalla
- multimedia-ohjelmien sisällön kehittäminen ja levitys (erityisesti leikkiä ja opetusta yhdistävät ohjelmat)
- uudet rahoitustavat, joiden avulla innovatiiviset pienet ja keskisuuret yritykset voivat saada pääomaa

- lisäpääoman suuntaaminen elokuva- ja audiovisuaaliteosten tuotantoon.

Internet-sivusto: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/mediapro/media_en.htm

4. TUTKIMUS-, KEHITYS- JA ESITTELYTOIMET

4.1 *Tietoyhteiskunnan tekniikat* -ohjelman avaintoiminto 3: *multimedian sisältö ja työkalut*

Yleistä

Tietoyhteiskunnan tekniikat -ohjelman avaintoiminnon 3 tarkoituksena on edistää tulevaisuuden tietotuotteiden ja -palvelujen toimivuutta, käyttökelpoisuutta ja hyväksymistä, mahdollistaa kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus, myötävaikuttaa Euroopan kulttuuriperinnön arvottamiseen ja hyödyntämiseen, edistää luovuutta sekä parantaa koulutus- ja opetusjärjestelmiä elinikäisen oppimisen alalla.

Talousarvio ja menettelyt

Tietoyhteiskunnan tekniikat -ohjelman vuoden 2001 työohjelmassa julkaistaan useita ehdotuspyyntöjä. Jäljempänä esitellään vuoden 2001 toimet.

Avaintoiminto 3:n kokonaistalousarvio on 564 miljoonaa euroa.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

- Avaintoiminto 3 edistää eEurope-toimintasuunnitelmaa, erityisesti sen toiminnanaloja 4 *Euroopan nuoret digitaaliaikaan* ja 10 *Maailmanlaajuisten verkkojen digitaalinen sisältö* sekä *eLearning – katse huomispäivän koulutukseen* -aloitetta. Tässä yhteydessä on tarkoitus tehdä yhteistyötä sisältöteollisuuden (muun muassa jatkoa Info 2000- ja MLIS-ohjelmille sekä Internetiä koskevalle toimintasuunnitelmalle), audiovisuaalialan politiikan (mukaan lukien Media-ohjelmat), kulttuurialan aloitteiden (mukaan lukien Kulttuuri 2000) sekä koulutusalan ohjelmien (muun muassa Sokrates ja Leonardo) kanssa.

eLearning-aloitetta koskevat erityistoimet vuonna 2001

- Itsenäinen kouluttautuminen työelämän tarpeisiin. Tavoitteena on antaa yksilölle mahdollisuus määritellä oppimistarpeensa, valita itse opinlähteensä ja hallita oppimistaan liike- ja työelämän ja organisaatioiden tarpeiden nopeissa muutoksissa.
- Sähköisen oppimisen tulevaisuus. Kehitetään kokeellista, pitkän aikavälin tutkimustoimintaa, joka tuottaa huomattavaa lisätietoa seuraavan polven sähköisen oppimisen järjestelmistä ja palveluista ja joilla voidaan parantaa ihmisen oppimista ja kognitiivisia prosesseja.
- 2001 – Digitaaliaikakauden sähköiset oppimistavat ja Euroopan nuoret. Tavoitteena on koota yhteen keskeisiä eurooppalaisia toimijoita eri aloilta tutkimaan ja kehittämään uudenlaisia tieto- ja viestintätekniikan järjestelmiä ja palveluja sekä validoimaan niitä laajassa mittakaavassa koko Euroopan tasolla. Tarkoituksena on sähköisen oppimisen edistäminen kouluissa ja korkea-asteen oppilaitoksissa digitaaliaikakaudella.

Internet-sivusto: http://europa.eu.int/ISPO/topics/i_educatio.html

4.2 i³-aloitteen kokeelliset kouluympäristöt -tutkimusohjelma

Yleistä

i³-aloite – *Kokeelliset kouluympäristöt*

i³-aloitteen (*European Initiative for Intelligent Information Interfaces*) kokeelliset kouluympäristöt -tutkimusohjelman tavoitteena on tutkia uudenlaisia, tietotekniikkaan perustuvia välineitä, joiden avulla opettamiseen voitaisiin löytää uusia lähestymistapoja. Se kannustaa luomaan 4–8-vuotiaita lapsia varten uusia opetusvälineitä ja -tekniikoita, jotka auttavat kehittämään avaintaitoja kuten luovaa ongelmanratkaisua, ryhmätyöskentelyä ja oppimisen oppimista ja jotka tekevät oppimisesta hauskaa.

Tämä ikäryhmä on suunnittelijoiden ja kehittäjien kannalta yksi haastavimpia mutta samalla palkitsevimpia. Lapset ovat tässä iässä usein avoimimmillaan ja heidän ilmaisukykynsä on huipussaan, sillä he eivät ole vielä omaksuneet vakiintuneita ajatus- tai ilmaisutapoja.

Tavoitteena on teknologian ja oppimisen välisten uusien suhteiden tutkiminen aidossa kouluympäristössä.

Vuonna 1998 käynnistyi 10 tutkimushanketta, joissa on mukana tietotekniikan alan tutkijoita, suunnittelijoita, kasvatustieteilijöitä, lapsia ja kouluja.

Talousarvio ja menettelyt

Ehdotuspyyntö 1997

Ehdotusten arviointi 1998

Hankkeiden käynnistyminen 1998

Hanke päättyi 2000–2001

Kokonaistalousarvio 10 miljoonaa euroa

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

- Toimessa keskitytään yksinomaan sellaisten uusien oppimisympäristöjen tutkimiseen, joissa käytetään tieto- ja viestintäteknikkaa.

Lisätietoa I-aloitteen *kokeelliset kouluympäristöt* -ohjelmasta on saatavissa Internet-sivustolta <http://www.i3net.org/schools/>.

4.3 Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen - ohjelman avaintoiminto: sosioekonomisen tietopohjan parantaminen

Yleistä

Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen -avaintoiminto on yksi tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevaan viidenteen puiteohjelmaan (1998–2002) kuuluvan monialaisen ohjelman *Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen* toimintalinjoista. Sen yleistavoitteena on parantaa tutkimuksen avulla niiden merkittävien rakenteellisten muutosten ymmärtämistä, joita eurooppalaisessa yhteiskunnassa on käynnissä, löytää tapoja hallita näitä muutoksia ja saada Euroopan kansalaiset

osallistumaan aktiivisemmin oman tulevaisuutensa muovaamiseen. Avaintoiminnon toteutustapoja ovat TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot, tutkimusinfrastruktuurit ja eri tyyppiset liitännäistoimenpiteet.

Avaintoiminto pyrkii paitsi vahvistamaan yhteiskuntatieteellistä tietopohjaa, myös kannustamaan Euroopan yhteiskuntatieteilijöitä kehittämään tapoja käydä keskustelua tutkijayhteisön, eri tasoisten poliittisten päättäjien ja muiden avaintoimijoiden välillä. Avaintoiminto perustuu neljänteen puiteohjelmaan (1994–1998) kuuluvan kohdennetun sosiaalis-taloudellinen tutkimusohjelman (TSER-ohjelma) puitteissa tehtyyn työhön, jota avaintoiminnossa hyödynnetään ja laajennetaan. TSER-ohjelmassa Euroopan tutkimusyhteisöiltä pyydettiin ehdotuksia tutkimusaiheiksi kolmella talouden ja sosiologian tutkimuksen pääalalla, joita olivat tiede- ja teknologiapolitiikka, koulutus ja työmarkkinoille siirtyminen sekä sosiaalinen osallisuus ja sosiaalinen syrjäytyminen.

Talousarvio ja menettelyt

Neljänteen puiteohjelmaan kuuluvan TSER-ohjelman tapaan *sosioekonomisen tietopohjan parantaminen* -avaintoiminto toteutetaan ehdotuspyyntöjen kautta. Aiempi TSER-ohjelma toteutettiin kolmella ehdotuspyynnöllä, *sosioekonomisen tietopohjan parantaminen* -avaintoiminnossa on julkaistu jo kaksi ehdotuspyyntöä. Tähän mennessä on rahoitettu yli 200:a hanketta. Neuvoston ja Euroopan parlamentin on määrä hyväksyä yhteisön tutkimuksen puiteohjelma (2002–2006) kesäkuuhun 2002 mennessä, ja yksittäisistä ohjelmista päätettäneen pian sen jälkeen.

Alustavat talousarvio on 165 miljoonaa euroa.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

- Sähköiseen oppimiseen perustuvan koulutuksen uusien menetelmien ja mallien sekä sen sosiaalisten ja taloudellisten ulottuvuuksien laaja tutkiminen. Esimerkiksi tietokoneavusteinen, yhteistyöhön perustuva oppiminen kouluopetuksessa, tiedeaineiden opettajien koulutus tietoyhteiskunnassa, virtuaaliympäristöt koulutuksessa, ammattitaidon arvioiminen ja koulutus Euroopassa, uudet arviointivälineet monipuolisten taitojen arvioimiseksi ongelmanratkaisun alalla jne.
- Tutkimushankkeet jakautuvat kahteen pääryhmään. Toinen keskittyy oppimiseen liittyvien innovaatioiden tutkimiseen ja toinen koulutuksen, tasa-arvon ja sosiaalisen syrjäytymisen väliseen suhteeseen tietoyhteiskunnassa.

Internet-sivusto: <http://www.cordis.lu/improving>

4.4 TEN-Telecom -ohjelma

Yleistä

Euroopan laajuisissa televerkoissa otetaan käyttöön uusia Euroopan laajuisia yleishyödyllisiä sovelluksia ja palveluja.

TEN-Telecom -ohjelmalla tuetaan palvelujen markkinavalidointia ja palvelujen toteuttamisen alkuvaihetta. Ohjelman painopistealueena ovat hyödyntämishankkeet. Alustavasti TEN-Telecom -tukea voivat saada muun muassa koulutukseen liittyvät sovelluspalvelut sekä kulttuurin sovelluspalvelut.

Palvelut ovat Euroopan laajuisia, innovatiivisia ja perustuvat tutkittuun teknologiaan. Ne toteutetaan pääsääntöisesti useassa jäsenvaltiossa. Kun valmistellaan toteuttamista useassa valtiossa yhtä aikaa, on todennäköisesti hyödyllistä käydä läpi toteutettavuustutkimusvaihe yksimielisyyden saavuttamiseksi sekä toiminnallisen, organisaatioon liittyvän ja rahoituksellisen analyysin suorittamiseksi.

Yhteisön rahoitus

Yhteisön rahoitusosuus on enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, jotka kattavat hankkeen liiketoimintasuunnitelman laatimisen ja markkinavalidoinnin.

Yhteisö rahoittaa enintään 10 prosenttia kokonaisinvestointikustannuksista markkinoilla hyödyntämisen alkuvaiheessa. Tukimuodot ovat seuraavat: suorat avustukset, Euroopan investointipankin tai muiden rahoituslaitosten myöntämien lainojen korkotuet, Euroopan investointipankin tai muiden rahoituslaitosten lainatakuumaksujen tuet sekä osallistuminen sellaisten investointirahastojen riskipääomaan, jotka tarjoavat pääomaa TEN-Telecom -ohjelman hyödyntämishankkeille.

Yhteisön tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 10 prosenttia koko hankkeen kokonaisinvestointikustannuksista riippumatta valitusta tukimuodosta ja rahoitettavien hankevaiheiden määrästä. Yhteisön tukea, jonka enimmäismäärä on 10 prosenttia hankkeen kokonaisinvestointikustannuksista, ei periaatteessa voi yhdistää muuhun yhteisön rahoitukseen.

Talousarvio ja menettelyt

Alustava talousarvio kaudelle 2000–2006 on 275 miljoonaa euroa.

Ehdotuspyyntöjä julkaistaan vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Hanke-ehdotusten on koskettava joko liiketoimintasuunnitelman laatimista ja markkinavalidointivaihetta tai markkinoilla hyödyntämisen alkuvaihetta.

Internet-sivusto: www.ispo.cec.be/tentelecom

5. RAKENNERAHASTOT

5.1 EAKR – Euroopan aluekehitysrahasto

Yleistä

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) perustettiin vuonna 1975. Aluepolitiikan pääosasto johtaa rahaston hallintoa. Rahaston tarkoituksena on vähentää unionin alueellisia eroja ja edistää alueiden kehitystä ja rakennemuutosta. Rahastosta rahoitetaan monivuotisia ohjelmia.

EAKR:n toiminta-alat

- [Tavoite 1 -alueet](#) (kehityksessä jälkeen jääneet alueet)
 - investoinnit infrastruktuureihin, erityisesti Euroopan laajuisten verkkojen yhteydessä (liikenne, televiestintä ja energia)

- aineelliset investoinnit koulutus- ja terveydenhoitoaloilla
- ympäristönsuojelu
- [Tavoite 2 -alueet](#) (taantuvat teollisuusalueet)
 - taantuneiden teollisuus- ja kaupunkialueiden kunnostaminen
 - maaseutualueiden tai kalastuksesta riippuvaisten alueiden eristyksen purkaminen ja elvyttäminen suunnittelu-, kunnostus-, rakennus- ja ympäristönsuojelutoimilla sekä infrastruktuuri- ja laiteinvestointien avulla
- Kaikki [tavoite 1 ja 2 -alueet](#)
 - suorat investoinnit tuotantoon pysyvien työpaikkojen luomiseksi
 - pk-yritysten ja paikallisen kehittämisen tukeminen kiinnittäen erityistä huomiota alueellisiin työllisyys sopimuksiin
 - alueellisten tutkimus- ja kehitysvalmiuksien vahvistaminen
- Alueet, joihin kuuluu tavoite 1 -vyöhyke tai tavoite 2 -vyöhyke
 - tuki innovatiivisille strategioille, joilla kohennetaan alueellista kilpailukykyä ([innovatiiviset toimet](#))
- Koko unionin alue
 - taantuneiden kaupunkialueiden taloudellinen ja sosiaalinen elvyttäminen Urban-aloitteen kautta
 - rajat ylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön tukeminen Interreg III -aloitteen kautta

Talousarvio ja menettelyt

EAKR:n hallinto on hajautettu. Hallinnosta vastaavat pääasiassa tukikelpoisten alueiden alueelliset viranomaiset.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Sähköinen oppiminen ja yleisemmin tietoyhteiskunta ovat yksi komission suosittelemista kehittämisen päätoimintalinjoista alueiden kehittämisen edistämiseksi.

Internet-sivusto: <http://www.inforegio.cec.eu.int/>

5.2 ESR – Euroopan sosiaalirahasto

5.2.1 Equal (yhteisöaloite)

Yleistä

Henkilöstöressurssien kehittämiseen liittyvä Euroopan sosiaalirahaston yhteisöaloite Equal¹ on kokeellinen ohjelma, joka on voimassa 2000–2006. Sillä kokeillaan uusia tapoja torjua työntekijöiden ja työnhakijoiden kokemaa syrjintää ja eriarvoisuutta. Aloitteella tuetaan Euroopan työllisyysstrategiaa ja sosiaalista osallisuutta edistäviä politiikkoja.

Equal-yhteisöaloitteen perustana ovat innovatiiviset lähestymistavat, keskittyminen yhteisesti hyväksytyihin teema-alueisiin, kumppanuudet kaikkien avaintoimijoiden välillä, kansainvälinen yhteistyö, kaikkien osallistujien toimintavallan lisääminen (toimintojen toteuttamiseen osallistuvat tahot osallistuvat myös päätöksentekoprosessiin) sekä tulosten järjestelmällinen valtavirtaistaminen.

Equal-aloitetta sovelletaan koko Euroopan unionin alueella.

Kukin jäsenvaltio valitsee kansallisten painopisteiden perusteella *teemat*, joiden puitteissa se haluaa tutkia ja kokeilla uusia ideoita, innovatiivista näkökulmaa, uusia prosesseja tai menetelmiä, uusia tavoitteita tai muutoksia järjestelmissä.

Yhteiseen tavoitteeseen sitoutuneet toimijat (paikalliset ja alueelliset viranomaiset, julkiset työllisyyspalvelut, kansalaisjärjestöt ja työmarkkinaosapuolet) muodostavat kehittämiskumppanuuksia ja vaihtavat kokemuksia ja tuloksia sekä kansallisella että EU:n tasolla.

Talousarvio ja menettelyt

ESR:n tuki Equal-aloitteelle kaudella 2000–2006 on 3 026 miljoonaa euroa. Suuntaviivat julkaistiin EYVL:n C-osassa, nro 127, 5.5.2000.

- Jäsenvaltioilla on neljä kuukautta aikaa valmistella yhteisöaloiteohjelmia ja toimittaa ne Euroopan yhteisöjen komission hyväksyttäväksi.
- Jäsenvaltio ja komissio neuvottelevat ja viimeistelevät yhteisöaloiteohjelmia viiden kuukauden ajan.
- Ensimmäiset kansalliset ehdotuspyynnöt kehittämiskumppanuuksien perustamiseksi ja niiden strategioiden laatimiseksi: maaliskuuhun 2001.

Kansallisissa ehdotuspyynnöissä esitetään teemat, joihin kehittämiskumppanusehdokkaat voivat hakea Equal-rahoitusta.

Rahoitettavia toimia voivat olla toiminnossa 1 kehittämiskumppanuuden ja kansainvälisen yhteistyön käynnistäminen, toiminnossa 2 kehittämiskumppanuuksien työohjelmien toteuttaminen ja toiminnossa 3 temaattiset verkostot, hyvien käytänteiden levittäminen ja kansalliseen politiikkaan vaikuttaminen. Lisäksi tukea voi saada tekninen tuki toiminnoille 1, 2 ja 3.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1260, EYVL L 161, 21. kesäkuuta 1999.

Equal-aloitteeseen sisältyy yhdeksän painopisteaihetta, jotka liittyvät suoraan Euroopan työllisyysstrategian neljään pilariin. Sopeutumiskykyä koskevan pilarin kaksi teemaa ovat sähköisen oppimisen kannalta keskeisiä:

- elinikäisen oppimisen ja sellaisten osallisuutta edistävien työkäytäntöjen tukeminen, jotka kannustavat palkkaamaan ja pitämään työssä työmarkkinoilla syrjintää ja eriarvoisuutta kohdanneita henkilöitä, ja
- yritysten ja työntekijöiden tukeminen siten, että sopeutuminen talouden rakennemuutoksiin sekä tieto- ja viestintätekniiikan ja muun uuden tekniikan käyttöön helpottuu.

Jäsenvaltioiden on käsiteltävä Equal-ohjelmissaan seuraavia aiheita:

- uusien taitojen (digitaalinen lukutaito) hankkimisen tukeminen
- avoimen opiskelun ja etäopiskelun käyttäminen koulutuksessa
- pk-yritysten ryhmittäminen, verkottuminen ja yhteistyö tieto- ja viestintätekniiikan käytön tehostamiseksi.

Internet-sivusto: www.europa.eu.int/comm/equal

5.2.2 Tietoyhteiskuntaa koskeva alueellinen RISI-aloite: kautta 1994–1999 koskevan ESR-asetuksen 6 artikla

Yleistä

ESR-asetuksen 6 artiklan mukaan rahastosta voidaan tukea toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään uusia lähestymistapoja ja yksilöimään esimerkkejä hyviksi osoittautuneista menettelytavoista, jotka voivat parantaa ESR:sta tuettujen toimien täytäntöönpanoa. Tällaisia ovat innovatiiviset toimet, jotka liittyvät uusien menetelmien, apuvälineiden ja lähestymistapojen kehittämiseen, uusien tavoitteiden muotoiluun, mukaan luettuina lähestymistavat uusien pätevyysvaatimusten määrittämiseksi ja uusien työllistymismahdollisuuksien hyödyntämiseksi työmarkkinoilla, sekä työmarkkinajärjestelmän kehittämiseen.

Rakennerahastojen ohjelmakaudella 1994–1999 tuettiin 6 artiklan mukaisesti RISI-aloitetta (*Regional Information Society Initiative*). RISI-pilottihankkeen tavoitteena on tietoyhteiskunnan käsitteen sisällyttäminen unionin epäsuotuisten alueiden alueelliseen ja paikalliseen kehittämiseen sekä työllisyyspolitiikkoihin.

Tavoitteeseen pääsemiseksi toteutetaan

- alueellinen tietoyhteiskuntastrategia ja toimintasuunnitelma **RISI 1** (yhden alueen hankkeet), ja
- kokeilu pilottihankkeella **RISI 2** (monialueinen).

Nämä perustuvat alueellisiin avaintoimijoihin, jotka tarjoavat tukea, sitoutumista ja kumppanuutta.

Talousarvio ja menettelyt

Kussakin ehdotuspyynnössä ilmoitettiin rahoituksen vähimmäis- ja enimmäismäärä (yleensä 250 000–3 000 000 euroa riippuen siitä, oliko kyseessä yhden alueen vai monialuehanke). Yleensä ESR yhteisrahoittaa enintään 50 prosenttia valittujen RISI-hankkeiden hyväksytystä talousarviosta. Hankkeista vastaavien edellytettiin osallistuvan toimien kustannuksiin.

Komissio käytti avoimia ehdotuspyyntöjä, jotka julkaistiin virallisessa lehdessä. Alueelliset viranomaiset tai elimet toimittivat hanke-ehdotukset komissiolle. Rahoitettaviin hankkeisiin kuului muun muassa selvityksiä, pilotti- ja esittelyhankkeita sekä kokemusten vaihtoa.

Hankkeet ovat pääsemässä toteutusvaiheeseen (maaliskuuhun 2001 mennessä), ja komission yksiköt seuraavat niitä suoraan. Useimmat yhden alueen RISI-hankkeet (RISI 1) jatkavat verkostoyhteistyötä perustamansa järjestön eris@n (*European Regional Information Society Initiative Association*) yhteydessä, ja vaihtavat kokemuksia temaattisissa työryhmissä (muun muassa koulutuksen alan ryhmä). Internet-sivusto: <http://www.erisa.be/>

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Tietotekniikan hyödyntäminen koulutuksessa, palvelujen laadun parantamisessa sekä EU:n sisäisessä yhteistyössä ja vuoropuhelussa:

- yhtenäisten alueellisten lähestymistapojen kehittäminen tieto- ja viestintätekniiikan käyttöön muun muassa kaikilla koulutuksen aloilla
- tieto- ja viestintätekniiikka koulutuksessa ja julkisten palvelujen tarjonnassa
- tieto- ja viestintätekniiikka työllistyvyyden parantajana ja sosiaalisen osallisuuden edistäjänä
- tieto- ja viestintätekniiikka erityisryhmille (vammat) tarkoitettussa koulutuksessa ja valistuksessa.

Internet-sivusto: http://europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

5.2.3. Kautta 2000–2006 koskevan ESR-asetuksen 6 artikla

Yleistä

ESR-asetuksen 6 artiklan mukaan rahastosta voidaan tukea toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään uusia lähestymistapoja ja yksilöimään esimerkkejä hyviksi osoittautuneista menettelytavoista, jotka voivat parantaa ESR:sta tuettujen toimien täytäntöönpanoa.

Tällaisia ovat innovatiiviset toimet, jotka liittyvät uusien menetelmien, apuvälineiden ja lähestymistapojen kehittämiseen, uusien tavoitteiden muotoiluun, mukaan luettuina lähestymistavat uusien pätevyysvaatimusten määrittämiseksi ja uusien työllistymismahdollisuuksien hyödyntämiseksi työmarkkinoilla, sekä työmarkkinajärjestelmän kehittämiseen.

Kaudella 2000–2002 ehdotuspyynnöissä keskitytään kahteen aihepiiriin:

- uuteen talouteen sopeutuminen työmarkkinavuoropuhelun avulla
- paikalliset työllisyysstrategiat ja innovaatio.

Talousarvio ja menettelyt

Innovatiivisia toimia varten kaudella 2000–2006 vuosittain myönnettävät ESR:n määrärahat vahvistetaan talousarviomäärärahojen vuosittaisen jaon perusteella, ja ne voivat olla enintään 0,40 prosenttia ESR:n vuosittaisesta kokonaisrahoituksesta. Hanke-ehdotuksia voivat tehdä EU:n työmarkkinajärjestöt, yksityiset yritykset, voittoa tuottamattomat järjestöt, kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä koulutuselimet. Tukea voivat saada selvitykset, kokeilu- ja esittelyhankkeet sekä kokemusten vaihto. Ehdotuspyynnössä asetetaan rahoitustuen vähimmäis- ja enimmäismäärä (yleensä 300 000–3 000 000 euroa) sekä ESR:n rahoituksen prosenttiosuudet. Hankkeista vastaavien edellytetään osallistuvan toimien kustannuksiin.

Komissio käyttää avoimia ehdotuspyyntöjä, jotka julkaistaan virallisessa lehdessä ja Europa-sivustolla. Hankkeita hallinnoivat pääsääntöisesti suoraan komission yksiköt.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Mukautuminen uuteen talouteen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun yhteydessä -aihepiiriin kuuluvista toimista kaksi liittyy eLearning-aloitteeseen:

- tietotekniikan välineiden käyttäminen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun yhteydessä
- sosiaalinen osallisuus tietotekniikan välineiden avulla.

eLearning-aloitteen painopisteisiin liittyviä toimia voisivat olla

- yritysten sisäisen tiedonkulun ja niiden välisen viestinnän tehostaminen tietotekniikan avulla, myös digitaalisen lukutaidon opettaminen
- palvelujen tarjoaminen syrjäytyneille tieto- ja viestintätekniiikan avulla
- syrjäytyneiden osallistumismahdollisuuksien parantaminen muuttuvassa taloudessa, työelämässä ja yhteiskunnassa helpottamalla saatavuutta ja tiedonsaantia sekä lisäämällä taitoja ja apuvälineitä tieto- ja viestintätekniiikan avulla
- syrjäytyneiden työllistyvyyden parantaminen tieto- ja viestintätekniiikan avulla.

Internet-sivusto: http://europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

6. EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI JA ELEARNING

Toimen yleiskuvaus

Euroopan investointipankkiryhmä on Euroopan unionin pitkän aikavälin rahoituslaitos. Sen tehtävänä on edistää Euroopan unionin tavoitteita myöntämällä rahoitusta taloudellisesti perusteltuihin investointihankkeisiin. Periaatteessa pankki voi harkita sijoitukseen osallistumista, jos kaksi edellytystä täyttyy: hanke on taloudellisesti tuottava maan tai unionin tasolla ja on olemassa rahoituslaitos, joka voi ottaa vastuun rahoituksesta ja sen takaisinmaksusta.

Amsterdammassa kesäkuussa 1997 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston antamassa päätöslauselmassa, joka koski kasvua ja työllisyyttä, EIP:tä kehoitettiin laajentamaan lainanantoaan myös koulutuksen alalle kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä aloite vahvistettiin Kölnin Eurooppa-neuvostossa vuonna 1999 ja se laajennettiin koskemaan kaikkia unionin ehdokasmaita.

Inhimillisen pääoman kehittäminen on yksi pankin painopisteistä Euroopassa. Jokin aika sitten kokoontuneen Lissabonin huippukokouksen jälkeen EIP perusti Innovaatio 2000 -aloitteen (I2I), joka syntyi EIP:n sitoutumisesta sijoittamaan innovaatioon ja tietoon perustuvan yhteiskunnan kehittämiseen. Uusi aloite koostuu seuraavasta viidestä toimintalinjasta:

- Inhimillisen pääoman kartuttaminen: koulujen, ammatillisten oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen rahoittaminen. Erityisesti tietokonelaitteiden hankinta ja lainat tietotekniikan koulutuskeskuksille.
- Tutkimus ja kehitys: julkisen tai yksityisen sektorin tutkimusohjelmien rahoitus, yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus, tutkimusinfrastruktuuri, osaamiskeskukset sekä toimet, joiden avulla pk-yritykset voivat osallistua tutkimusohjelmiin.
- Tieto- ja viestintäteknologiaverkot: Euroopan laajuisten laajakaista- ja multimedieverkkojen sekä näihin verkkoihin pääsyn mahdollistavan fyysisen tai virtuaalisen infrastruktuurin rahoitus, erityisesti unionin vähemmän edistyneillä alueilla. Tällä alalla pankki keskittää lainanantonsa innovatiivisen teknologian hankkeisiin, esimerkiksi ADSL-, XDSL- ja UMTS-hankkeisiin.
- Innovaatioiden levittäminen: ”online”-terveydenhuolto- ja palvelujen sekä tietotekniikan käytön rahoittaminen Euroopan kansalaisten tuomiseksi lähemmäs paikallisia viranomaisia ja julkisia palveluja, yritysten, erityisesti pk-yritysten tukeminen niiden hankkiessa uutta tietotekniikkaa sekä audiovisuaalisen teollisuuden tukeminen.
- Pk-yritysten ja yrittäjyyden kehittäminen: riskipääoman vahvistaminen innovatiivisten pk-yritysten synnyn tukemiseksi sekä tiedepuistojen ja yrityshautomoiden sekä sellaisten uusien tuotteiden markkinoille saattamisen tukeminen, jotka on suunniteltu hyvin pienten yritysten liiketoiminnallisia tarpeita varten.

Uusi ohjelma tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia tukea *eLearning*-aloitteen tavoitteita. EIP on näin ollen merkittävä pääoman lisälähde levitettäessä digitaalista lukutaitoa kaikkialle Euroopan unioniin.

eLearning-aloitteeseen liittyvät toimet

Innovaatio 2000 -aloitteen puitteissa EIP voi rahoittaa hankkeita seuraavilla aloilla:

Koulujen infrastruktuuri ja laitteet: koulujen liittäminen digitaalisiin verkkoihin, atk-laitteet ja kiinteät verkkoyhteydet, tietokonehuoneet, virtuaaliset kirjastot ja yliopistot.

Opetushenkilöstön koulutuspalvelut ja -ohjelmat tieto- ja viestintäteknologian käytön edistämiseksi oppimisprosessissa.

Opetusmultimediaohjelmien ja niiden sisältöjen kehittäminen sekä yhteyksien luominen kaikkialla Euroopassa sijaitsevien yliopistojen ja tutkimuskeskusten välille.

Tiedepuistojen ja yrityshautomoiden kehittäminen innovaation edistämiseksi ja aloitteen hyödyntämiseksi työmarkkinoilla.

Talousarvio ja menettelyt

Innovaatio 2000 -ohjelma on kolmivuotinen, ja sen kokonaislainamäärärahat ovat enintään 12–15 miljardia euroa.

EIP:n tuen muodot

Pankki tarjoaa perinteisiä rahoitusvälineitä, toisin sanoen yksittäisiä lainoja laajoille hankkeille (yli 25 miljoonaa euroa) sekä globaalilainoja, joita on saatavilla pankkien tai rahoituslaitosten välityksellä pieniin ja keskisuuriin hankkeisiin. Yksittäisiä lainoja voidaan käyttää pienempien hankkeiden tukemiseen tapauskohtaisesti, hankkeiden tyypistä ja siitä riippuen, mikä on niiden vaikutus EU:n tavoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi EIP:llä on runsaasti kokemusta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeista. Toiseksi EIP-ryhmä on nyt kehittämässä riskipääomasijoitustoimintaa. Itse asiassa Euroopan investointirahasto (EIR), EIP-ryhmän riskipääomaosasto, toimii ”rahastojen rahastona” tukien niin innovatiivisia uusia yrityksiä kuin yrityshautomaita ja tutkimuspuistoja.

Internet-sivusto: <http://eib.eu.int/>